

Hvidbrystet præstekrave *Charadrius alexandrinus*

Kentish plover

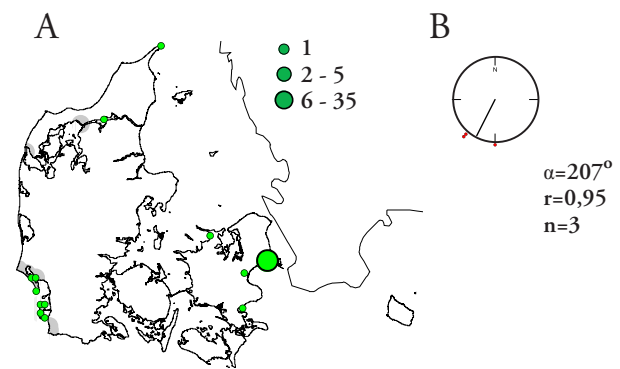
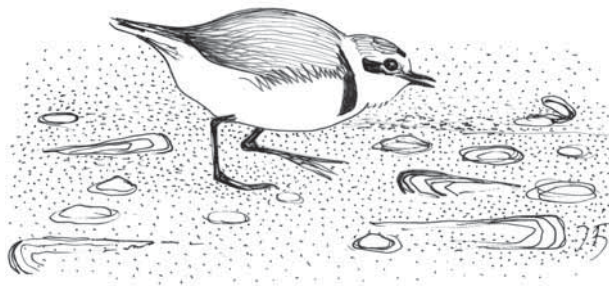

Fig. 2. A) Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt, og artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing sites for birds later recovered and breeding distribution (1993-96). B) Retning af direkte efterårstræk (juli-dec, >100 km). Direction of direct autumn migration (Jul-Dec, >100 km).

Hvidbrystet præstekrave yngede indtil ca. 1950 på sandstrande over store dele af Danmark (Dybbro 1970). Artens yngleområde er i dag begrænset til Jylland, primært Fanø og Rømø. Arten er opført på Den danske Rødliste (2004) som *moderat truet*. Danmark ligger på nordgrænsen af artens yngleområde, som i Europa især er de kontinentale kystegne. De nordvesteuropæiske ynglefugle er hovedsagelig trækfugle med vinterkvarter langs kysterne af det vestlige Middelhav og Vestafrika.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark er der i perioden 1920-2001 ringmærket i alt 613 hvidbrystede præstekraver (fig. 4), flest i 1950'erne og første halvdel af 1970'erne, hvor der i et enkelt år (1973) blev mærket 76 fugle. Af de mærkede fugle er 47 genmeldt, heraf tre mærket som dununger. De genmeldte fugle stammer fortrinsvis fra mærkninger udført på Vestamager frem til 1959 (74%), hvor arten dengang yngede (Dybbro 1970). Som det ses på fig. 2A, stammer et mindre antal af fuglene fra artens

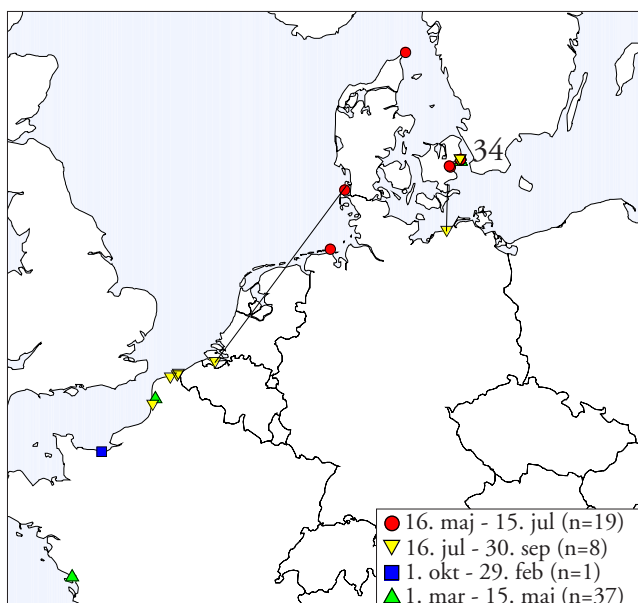

Fig. 1. Samtlige genfund i forskellige sæsoner af hvidbrystet præstekrave ringmærket i Danmark (n=65). Linjer angiver direkte efterårstræk. All recoveries in different seasons of kentish plover ringed in Denmark (n=65). Lines indicate direct autumn migration.

Fakta Facts

Mærkninger Birds ringed 613

Genmeldinger Recoveries

Antal genmeldinger No. of recoveries 65
 -heraf uden for Danmark Recovered abroad 11 (17%)
 Antal fugle No. of individuals 47
 -heraf mærket som unger Ringed as chicks 3 (6%)
 Genmeldingsandel Proportion recovered 7,7%
 Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark 8
 Ringed abroad and recovered in Denmark

Ekstremer Extremes

Højeste alder Oldest bird min. 6 år 4 mdr.
 Længste afstand Longest dist. Frankrig France 1.216 km
 Nordligst Northernmost Danmark Denmark (57° 44'N)
 Sydligst Southernmost Frankrig France (46° 20'N)
 Østligst Easternmost Danmark Denmark (12° 34'E)
 Vestligst Westernmost Frankrig France (01° 18'W)

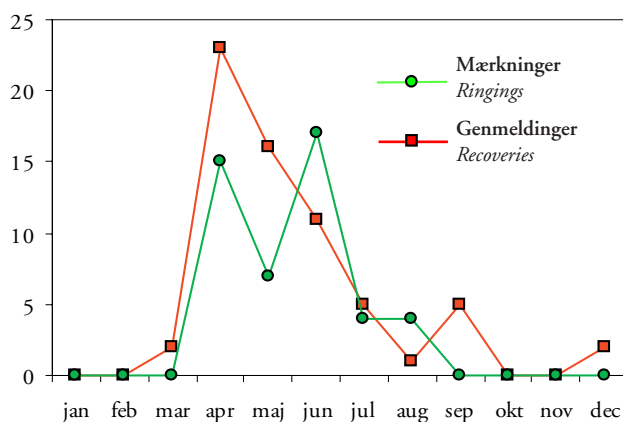

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af hvidbrystet præstekrave. *Month of ringing and recovery for recovered kentish plover.*

nuværende yngleområde på Rømø og Fanø. Fuglene fra Amager er overvejende mærket som voksne fra april til august, og en stor del er aflæst på mærkningslokaliteten i efterfølgende år. På Vadehavssøerne er alle de genmeldte fugle mærket i juni. De genmeldte fugle er med stor sandsynlighed danske ynglefugle, nogle få af dem dog eventuelt ynglefugle fra den svenske side af Øresundsregionen. Ydermere foreligger otte genfund i Danmark af fugle mærket i udlandet.

Træk og overvintring

De danske hvidbrystede præstekraver er trækfugle. Fuglene samles i løbet af juli og august på gunstige rasteplasser for at fælde før efterårstrækket i september (Meltofte 1993). På sandrevlerne nord for Køge er der således i juli og august (1982-1990) i alt 30 aflæsninger af mindst 13 farvemærkede individer fra Skåne (Jönsson 1992). Større antal rastende og fældende fugle ses i Vadehavsområdet (Meltofte 1993). Der er i løbet af september genfundet danskmærkede fugle i Holland og Nordvestfrankrig (fig. 1). Den danske ringmærkning af arten har derimod kun resulteret i ét vintergenfund, i Nordvestfrankrig (fig. 1), lidt nordligere end artens primære overvintringsområde (Cramp & Simmons 1983).

De hvidbrystede præstekravers returtræk foregår i marts og april (Cramp & Simmons 1983), og i Danmark ses de første fugle normalt i slutningen af marts og begyndelsen af april (Meltofte 1993). En danskmærket fugl er fundet død i Nordvestfrankrig 10. april, men fra midten af april til ind i maj er mange af fuglene aflæst på mærkningslokaliteten på Amager. Flere af fuglene er aflæst gentagne gange fra et til fire år efter mærkningen, hvilket viser, at de hvidbrystede præstekraver var relativt trofaste over for dette tidligere yngleområde. At fuglene i andre tilfælde skifter yng-

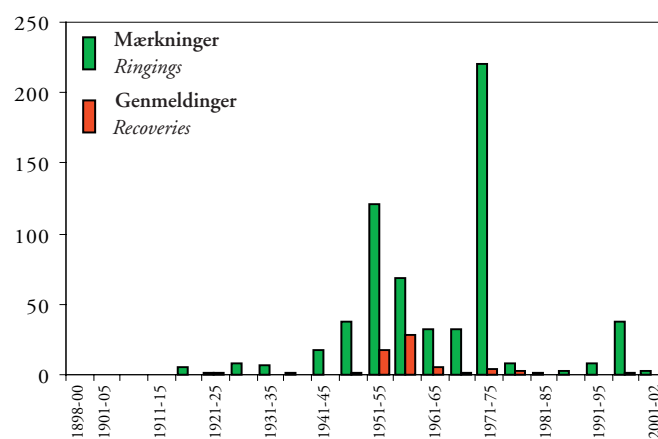

Fig. 4. Mærknings og genmeldingsår for hvidbrystet præstekrave ringmærket i Danmark. *Ringing and recovery year of kentish plover ringed in Denmark.*

leplads illustreres af, at to fugle fra Vestamager genfundtes et efterfølgende år i juni på Ølseagle Revle på Køge, og at en fugl fra Falsterbo senere ynglede på Rømø. Ligeledes er adskillige nordvesttyske fugle genfundet på de danske Vadehavssøer i yngletiden (fig. 5 og O. Thorup pers. medd.).

Genmeldings- og dødsårsager

Størstedelen (75%) af genmeldingerne er aflæsninger af metalringe. Der foreligger således kun et begrænset materiale til belysning af dødsårsager. Seks af de 16 fugle, der er indrapporteret som døde, er blevet skudt, heraf fem i Frankrig (1920-73) og én i Danmark (1957). Dødsårsagen er ikke oplyst eller fastslået for de resterende ti fugle.

Den længstlevende danskmærkede hvidbrystede præstekrave var mindst 6 år og 4 måneder, da den blev

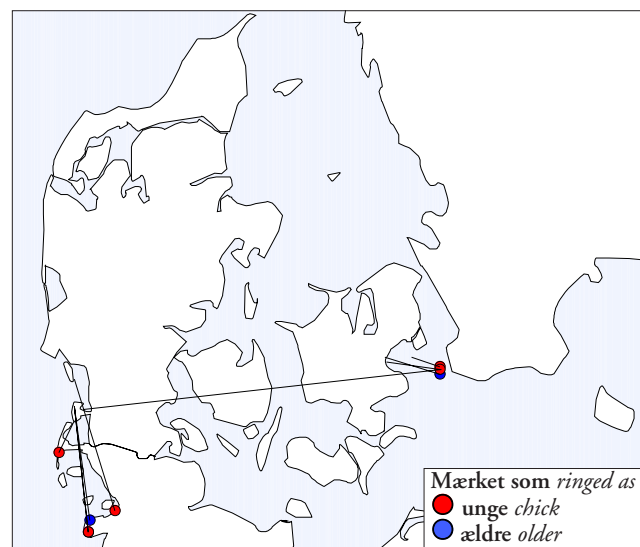

Fig. 5. Mærkningslokaliteter med linier til genfundlokaliteter for hvidbrystet præstekrave ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=8). *Ringing locations connected to recovery sites of kentish plover ringed abroad and recovered in Denmark (n=8).*

skudt i Frankrig i slutningen af september. En fugl mærket ved Falsterbo blev endnu ældre. Fuglen blev aflæst flere gange på Rømø, sidst 13 år efter mærkningen (O. Thorup pers. medd.).

English summary

Today the kentish plover is a very rare breeder in Denmark, breeding only at a few localities. The first kentish plover was ringed in 1920, with most ringed in the 1950s and first half of the 1970s. The majority of the recovered birds were ringed on Amager, where the species once bred, and in the Danish

Wadden Sea. The birds are probably all from the Danish population.

The migration of kentish plovers is SW. In September ringed birds have been recovered in the Netherlands and France, and during winter one bird was recovered in northwest France. In spring one bird was found dead in northwest France on 10 April, and from mid-April to May many birds have been recorded at the ringing sites. A bird born at Falsterbo in southern Sweden was later observed breeding at Rømø in the Danish Wadden Sea, where birds from northern Germany have also been found.